

Ongantið aftur – Holocaust!

Abraham Setton, sendiharri

Týsdagin 2. til hósdagin 4. juni heilsar felagið Vinir Israels í Føroyum vælkominn til israelsku sendiharrahjúnini harra Abraham Setton og frú Susan. Formaðurin í felagnum, Eliesar Arge, hevur skrivað hesi orð í sambandi við vitjanina:

»Hvørja ferð, vit hava havt høvi til at fagna einum nýggju sendiharrafólki úr Ísrael, kennist tað sum nakað heilt ser-

egið. Í 2000 ár hevur ikki verið nakað heimland jøðanna við egnum talsmonnum uttan bert í einum trúarheimi hjá teimum útlagnum jøðunum, sum hvørt ár heilsaðu hvørjum øðrum við orðunum: næsta ár í Jerusalem.

Mangir mætir menn heilsa Ísrael á teirra 50 ára stovningardeg, og skulu vit bert endurgeva nakrar kendar Israels vinir í Danmark.

Peter Duetoft, sum er formaður í Fælleskomitéen í Danmark – eitt meginfelag fyri øll dansk-israelsk vinafeløg, har eisini felagið Vinir Israels í Føroyum er limur – skrivur m.a.: »Hin nýttmans Zionisma bleiv til, tí tey europeisku fólksløgini fóru so ótrúliga illa við jøðunum. Pogromir (russ. = oyðileggja) og kúgan, noyddi jøðarnar til at stríðast fyri teirra dreymi um egið land. Og tað óskiljandi »helviti« við Holocaust varð tann katastrofan, sum bant tey vestligu demokratiini til lyftið um eitt »jøða-heimland«. Jøðar máttu fáa og hava ein frístað, um ikki-jøðar skuldu gloymt teirra lyfti til 6 mio. offur: *Ongantið aftur*«.

Fyrirverandi yvrrabbinar Bent Melchior skrivur: »Vit áttu at hátíðarhildið endurstovnanina av Ísrael á hvørjum ári. Fyri tí minniluta, millum tey núlevandi, sum vóru vaksin og medvitandi tá, er tað onki av tí, sum hendi tað, sum hevur broytt okkara verðinsmynd sum tað, at staturin Ísrael kom aftur á verðinskortið.

Men eisini fyri tey, sum bert kenna til

eina verð við Ísrael er tað, at Ísrael er til, so altavgerandi, at tað eigur at hátíðarhaldast. Ert tú í iva, skalt tú bara hugsa um alternativ: at Ísrael ikki er til!«

Chr. C. Svendsen, ritstjóri á gamla blaðnum Kirkebladet, sum nú eitur »Godt Budskab«, og blaðnum »Israels Vægter«, og er formaður fyri felagnum: »Dansk Jødisk Venskab«, skrivur: »Í 50 ár hevur staturin Ísrael sýnt, at hann kann liva og er alheims viðurkendur. Tað er ein demokratiskur statur við øllum teimum funktiónum, sum ein nútímans statur skal hava. Ísrael vísti, at demokrati kann festa røtur um bert rætti andin er til staðar, og gevur tí íblástur til stríðið móti korrupsión í allari verðini.

1948 kollvetti eisini mangt í tí kristnu kirkjuni og samkomuni. Túsund ára mis-skilt teologi fall til jarðar hvat viðvíkur tí jødiska fólkinum: Jøðanna upprunaliga stóða sum útvald fólk var liðug varð sagt – nú var tað kirkjan, ið var arvingur til allar tær góðu fyrirjættanirnar í biblíuni. Prógv varð funnið í einum spjaddum fólki uttan nakað land, nakað, sum leiandi kirkjumenn væntaðu fór at verða varandi.

Og so kemur hin jødiski staturin aftur til reiðar at fagna signingarnar og fyrirjættanirnar.

Stórir skarar av kristnum eru farnir avstað og hava jattað Ísrael sín fulla stuðul. Her er meiri lív og framtíð enn í teimum ráðandi fordómum.

Kristin hava í árhundraðir verið merkt av feiltulkað frá leiðandi kirkjufedrum, tá tað viðvíkti tí jødiska fólkinum. Men tað vóru eisini kristin, sum sóu fyrirjættanir í Biblíuni um, at jøðarnir fóru at venda aftur til fedranna land sum ein vón og eitt ljós fyri framtíðina. Ofta vóru tey ókend, men nøkur kenna vit.

Tað eru góð 100 ár síðan Theodor Hertzel skrivaði bókina »Der Judenstaat«. Saman við William Hechler, kapelanur við bretska sendistovuna í Wien, sum varð hugtakin av profetiinum í Biblíuni um heimkomu jøðanna o.ø., grundleggdi dreymin um jøðanna afturvandan til teirra heilaga land og hin heilaga stað Jerusalem.

Søga Ísraels byrjaði langt áðrenn Føroyar og Danmark vórðu sameind sum lond við teirra egna søgu.

Men søga Ísraels gongur heilt aftur til tíðina, tá Jósfa fordi fólkið inn í landið, ella eiga vit at fara heilt aftur til, tá Harrin segði við Jákup: »Tú skalt ikki eita Jákup longur, tú skalt eita Ísrael, tí tú hevur barst við Gud og menniskju og vunnið«.

Tilukku Ísrael, og takk tí tú enn gevur okkum íblástur«.

Vinir Israels í Føroyum, Eliesar Arge, formaður

mugu seta skjótt á skjótt, nú sjálvst teir fysisku karmarnir eru merktir av ov lítlum viðlíkahaldi.

Døgtænastan

– Døgtænastan, sum *tosað* hevur verið um í fleiri ár, er eisini á samgonguskjalinum hesaferð?

– Trupulleikar eru av at fáa sjúklingar slúsaðir út aftur úr heilsuverkinum, eru stórir. Tí verða ofta eldri fólk liggjandi í dyru hospitalsongini ov leingi.

– Skulu hesi viðurskipti broytast, er neyðugt at stovna døgtænastu. Tað kann gerast við at umskipa peningin frá sjúkrahúsvirkinum, við færr seingjardøgum til døgtænastuna, av tí at fólk skjótari fara heim, men kortini kunnu kenna seg trygg, um døgtænastan er tøk, sigur Helena Dam á Neystabø.

Á læknaðinum eru útlitini heldur ikki bjørt, men nú er avgjort at seta ein kommunulækna aftrat í Havn og ein í Klaksvík. Hesir fara til verka, so skjótt sum viðtaluhøli o.a. er klárt.

Ikki bangin fyri sosialari salgsíðu

– Fólkapensjónirnar hava ikki verið hækkaðar í fleiri ár, men sambært samgonguskjalinum skal tað gerast nú. Hvussu fáa tit ráð til tað?

– Fólkapensjónirnar eru afturráðsgeirar, men kunnu bert hækka við politiskari undirtøku. Annars er ein arbeiðsbólkur settur at kanna aðrar skipanir, har fólk sjálvi tryggja seg á ellisárum.

– Ert tú ikki bangin fyri at sjálfstryggingin fær sosiala slagsíðu?

– Nei, tað eri eg ikki. Per-

sónliga eri eg fyri at motivera fólk til at taka ábyrgd fyri egnum lívi, bæði í vaksnamanna- og ellisárum. Slik skipan kann gerast uttan at hon fær sosiala salgsíðu.

– Tí er tað mín uppgáva at fáa undirtøku fyri hesum sjónarmiðum, og samstundis ansa eftir, at hetta verður ein trygg skipan fyri øll, sigur Helena Dam á Neystabø.

Eisini íbúðarpolitikkur skal skipast í hesum Landsstýrinum. Tað er felt niður í samgonguskjalið, av tí at neyðugt er at geva fólki møguleika at flyta í smærri íbúðir, tá tey gerast eldri og ikki hava tørv at búgva í stórum húsum, sigur landsstýrismaðurin.

– Galdandi íbúðarpolitikkur hevur kravt nógv av einum húski. Tað hevur ført við sær, at nógv fólk ikki hava verið liðug at gjalda húsin, áðrenn tey eru komnir í pensjónsaldur.

– Tað er hetta, sum vit vilja broyta, sigur Helena Dam á Neystabø. Hon heldur, at møguleikar eru fyri at draga Húsálansgrunnin meira aktivt inn í hetta arbeiðið.

Almanna- og heilsuálag eru í 1998 1,3 mia. krónur á fíggjarlógini, sum tilsamans er góðar 3 mia. krónur.

Tænastustøðið ikki lækka

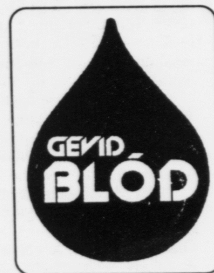
– Tað er ein stór avbjóðing at umsita hetta ókið. Høvdsuppgávan hjá mær í hesi samgonguni verður at skapa trygd fyri, at tá tær stjórnarligt broytingarnar skulu gerast, skal tað ikki merkjast sum ein lækking í tænastuni í heilsuverkinum, sigur landsstýrismaðurin.

– Eg havi ikki bert skyldu

at gera tað, men um Føroya fólk skal taka undir við ríkisligu broytingunum, er tað ein treyt at tey kenna seg trygg.

– Tað er tí ein stór uppgáva í mínum dagliga arbeiði og í samgonguni, at virka fyri at almannaakið verður prioriterað høgt.

– Skal tað bera til, mugu vit finna skipanir, sum eru einfaldari og orðaðar at loysa sosialtrupulleikar í Føroyum - og ikki eftir danskum leisti, sigur Helena Dam á Neystabø.

7.a í Argja skúla til Suður Slesvig á

Norðurlenska skúlaítróttarlegu

Í døgnum 6/9-10/9 verður Norðurlensk skúlaítróttarlegu hildin í danska skeiðsdeplinum »Christianslyst« í Suður Slesvig.

Komandi 8. flokkar í Føroyum vórðu av Føroya Ítróttarlarafelag bodnar at søkja.

7.a í Argja skúla søkti og varð so heppin at sleppa við.

Bert ein flokkur úr hvørjum landi sleppur at luttaka. Sostatt verða 7 flokkar fál á leguni.

Evnid á leguni verður víkingar, so spennandi verður at luttaka saman við øðrum norðurlendingum, iðka ítrótt, sum vit kanska ikki kenna so nógv til, gera útfærðir, skipa fyri hugnakvöldi fyri hinum luttakarunum og læra teir eitt sindur av okkara máli og mentan at kenna.

Einn tilf legu kostar nógv og fara vit tí at skipa fyri peningainntøkufremjandi tiltøkum í skúlanum nú leygardagin.

Haldórsvíkar kommuna

Viðv. Ung í arbeiði

Haldórsvíkar kommuna hevur møguleika at veita tveimum til trimum ungum fólki um arbeiði undir tiltakinum: »Ung í arbeiði«.

Ert tú í aldrinum 16-26 ár og býr í sóknini, so er bert at venda sær til kommunuskrivstovuna ella til skrivaran, sum hevur tlf. 423350 og fáa meira at vita.

Haldórsvíkar kommuna

Kappríðing

Tilmelding til kappríðingina á Leynavatnstevnu leygardagin 6. juni 1998 er á telf 313755 ella 315359 til týskvöldið 2. juni kl. 19.

Føroya Ríðingafelag